గురుపూర్ణిమ/ వ్యాసపూర్ణిమ పూజా విధానం

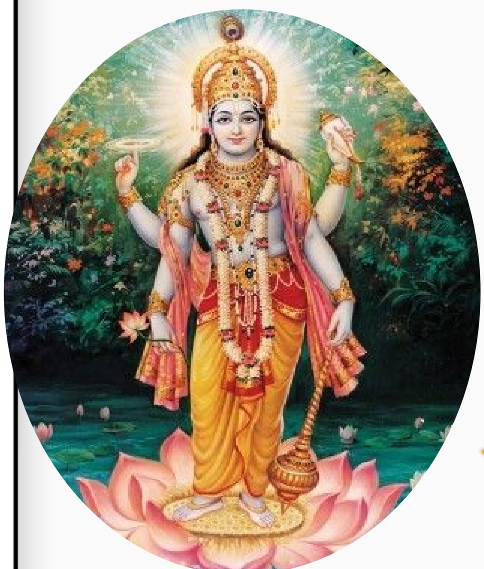

విషయసూచిక

గురుపూర్ణిమ/వ్యాసపూర్ణిమ/వ్యాసపూజా విధానం.....3

గురుపౌర్ణమి విశిష్టత.....4

విఘ్నేశ్వర పూజ.....7

గురుమండలమావాహన.....20

గురుమండలధ్యానం.....20

శ్రీ దక్షిణా మూర్తి ధ్యాన శ్లోకం.....21

నారాయణోపషనిత్.....27

శ్రీబ్రహ్మకవచమ్.....30

వేదవ్యాన ధ్యానశ్లోకం.....33

శ్రీ శంకరభగవత్పాదాచార్య ధ్యానశ్లోకం.....35

తోటకాష్టకం.....36

శ్రీ శంకరాచార్య అష్టోత్తరశతనామావళి.....37

శ్రీచన్ద్రశేఖరేన్ద్రసరస్వతీస్తుతీ.....44

శ్రీవేదవ్యాస పూజ.....46

శ్రీ వేదవ్యాస అష్టోత్తర శతనామావళి:.....50

వేదవ్యాసుడు జన్మ వృత్తాంతం.....63

అష్టాదశపు పురాణాల పేర్లు.....69

గురుపూర్ణిమ/వ్యాసపూర్ణిమ/వ్యాసపూజా విధానం

వేదాలను నాలుగు విభాగాలుగా విభచించినవారు, అష్టాదశ పురాణ నిర్మాత, ప్రస్థానత్రయకర్త అయిన వ్యాసమహర్షిని ఆషాఢ శుద్ధ పౌర్ణమి నాడు పూజించిన బ్రహ్మత్వ సిద్ధి కలుగును.

పూజావిధానంలో క్రొత్త పంచను భూమిమీద పరుస్తారు దానిమీద బియ్యం వేస్తారు ఆ బియ్యం మీద శ్రీ దక్షిణామూర్తి/శ్రీ మన్నారాయణుడి మొదలు ఈనాటి కాల నడిచే దేవుడనే ప్రసిద్ధి కాంచిన శ్రీ శ్రీ శ్రీ చంద్రశేఖరేంద్రసరస్వతి మహాస్వామి వారి పరంపర వరకు నిమ్మకాయలు అమర్చి ఆ నిమ్మకాయల లోకి సమంత్రంగా ఆయా గురుమూర్తులను ఆవాహన చేస్తారు. అప్పుడు వారు తమతమ శిష్యులతో వచ్చి పూజలందుకొంటారు.

పూజ సమాప్తి అయ్యాక ఆ బియ్యం భక్తులు తలా పిడికెడు తీసుకునివెళ్ళి తమ తమ ఇళ్ళల్లో లోని బియ్యం డబ్బాలో భద్రపరచుకొంటారు. అందుకని పూజకు వచ్చేవారు శుభ్రమైన బాగు చేసిన బియ్యం తప్పనిసరిగా తలో పిడికెడు తెచ్చుకోవాలి

1.బియ్యం, కొత్త వస్త్రం లక్ష్మి చిహ్నాలు శుభ సందర్భాల్లో లక్ష్మీదేవిని ఆహ్వానిస్తూ ఉండడం మనకు తెలుసు

2.నిమ్మపళ్ళు కానుకగా ఇచ్చేపళ్ళు అవి కార్యసిద్ధి సూచిస్తాయి

అందువలన బియ్యం నిమ్మపళ్ళు ఉంచడం లక్ష్మీకటాక్షం సూచిస్తాయి.

గురుపౌర్ణమి విశిష్టత

గుకారశ్చంధకారస్తు రుకారస్తన్ని రోధక:

అజ్ఞాన గ్రాసకం బ్రహ్మ గురురేవ న సంశయ:

"గు" అంటే అంధకారం/ చీకటి అని అర్థం. "రు" అంటే తొలగించడం అని అర్థం. అజ్ఞానమనే చీకటిని తొలగించే గురువు సాక్షాత్తు బ్రహ్మ అనడంలో సందేహం లేదు. గురువు అంటే ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానాన్ని బోధించేవాడు. గురువును భగవంతునికి భక్తునికి మధ్య సంధాన కర్తగా భావిస్తుంటారు. గురువును బ్రహ్మ విష్ణు మహేశ్వర స్వరూపంగా పూజించే ఉత్కృష్టమైన సంస్కృతి మనది. గురు పూర్ణిమను పురస్కరించుకుని గురువులను స్మరించడం వల్ల త్రిమూర్తులను పూజించిన పుణ్యఫలం లభిస్తుంది..

- ✓ ఆది యోగి, ఆది గురువైన మహా శివుడు ఆషాఢ పౌర్ణమినాడు సప్తర్షులకు జ్ఞానబోధ చేశాడని శివపురాణంచెబుతున్నది.
- ✓ ఆషాఢ పౌర్ణమి దత్తాత్రేయుడు తన శిష్యులకు జ్ఞాన బోధ చేసిన రోజుగా దత్త చరిత్ర చెబుతుంది.
- ✓ వ్యాస మహాముని ఈ రోజున సత్యవతీ పరాశరులకు జన్మించారు , కొన్ని సంవత్సరాల తర్వాత ఆయన ఇదే రోజున వేదాలను ఋక్, యజుస్, సామ, అధర్వణ వేదాలుగా విభజించారు

ఈ పుణ్య విశేషాలను పురస్కరించుకుని ఆషాడ పౌర్ణమి నాడు గురుపూర్ణిమగా/ వ్యాస పూర్ణిమగా జరుపుకుంటాము

గురుమండలం

శ్రీ మేధాదక్షిణామూర్తి/శ్రీమన్నారాయణుడు

శ్రీ బ్రహ్మ (బ్రహ్మ పంచకం)

శ్రీ సనక మహర్షి

శ్రీ సనంద మహర్షి

శ్రీ సనత్కుమార మహర్షి

శ్రీ సనస్సుజాతా మహర్షి

శ్రీ వసిష్ఠ మహర్షి

శ్రీ శక్తి మహర్షి

శ్రీ పరాశర మహర్షి

శ్రీ కృష్ణద్వైపాయనుడు(వ్యాసుడు)- వ్యాస పంచకం

శ్రీ పైలుడు (ఋగ్)

శ్రీ వైశంపాయనుడు (యజుర్)

శ్రీ జైమినీ (సామ)

శ్రీ సుమంతుడు (అధర్వణ)

శ్రీ శుక మహర్షి

శ్రీ గౌడపాదాచార్యులు

శ్రీ గోవింద భగవత్పాదాచార్యులు

శ్రీ శంకరభగవత్పాదాచార్యులు (శంకర పంచకం)

శ్రీ పద్మపాదాచార్యులు

శ్రీ తోటకాచార్యులు

శ్రీ హస్తామలకాచార్యులు

శ్రీ సురేశ్వరాచార్యులు

శ్రీ చంద్రశేఖరేంద్రసరస్వతి మహాస్వామి వారు

విఘ్నేశ్వర పూజ

గణానాంత్వా గణపతిగమ్ ...... శ్రీ మహాగణాధిపతయే నమః

ప్రణోదేవీ సరస్వతి ...... శ్రీ మహాసరస్వత్యేనమః

గురుబ్రహ్మా గురుర్విష్ణుర్..... శ్రీ గురుభ్యోనమః

ధృవస్తే రాజావరుణో ధృవస్దేవో బృహస్పతిః। ధృవన్త
ఇన్ద్రశ్చాగ్నిశ్చరాష్ట్రం ధారయాతాం ధ్రువమ్ ॥

దేవీం వాచమజనయన్తదేవాస్తాం విశ్వరూపాః పశవోదన్తి ।
సానోమన్ద్రేషమూర్జమ్దుహానాధేను ర్వాగస్మాను పసుష్టుతైతు॥

అయం ముహూర్ తస్సుముహూ ర్తోఽస్తు॥

శ్లో: యశ్శివో నామరూపాభ్యామ్ యాదేవీ సర్వమన్గళా ।
తయోస్సంస్మరణాత్ పుంసామ్ సర్వతో జయమంగళమ్।

శుక్లాంబరధరమ్ విష్ణుమ్ శశివర్ణం చతుర్భుజం ప్రసన్నవదనం ధ్యాయేత్ సర్వవిఘ్నోపశాంతయే

తదేవలగ్నం సుదినం తదేవ తారాబలం చంద్రబలం తదేవ।
విద్యాబలం దైవబలం తదేవ లక్ష్మీపతే తేఽంఘ్రియుగమ్ స్మరామి ।
యత్రయోగేశ్వరః కృష్ణో యత్ర పార్థో ధనుర్ధరః। తత్రశ్రీవిజయో భూతిర్ధ్రువానీతిర్ మతిర్మమః। సర్వదా సర్వకార్యేషు నాస్తితేషామ్ మమఙ్గళం । యేషామ్ హృదిస్థో భగవాన్ మఙ్గలాయతనం హరిః। లాభస్తేషామ్ జయస్తేషామ్ కుతస్తేషామ్ పరాభవాః ।
యేషామిన్దీవరశ్యామో హృదయస్థో జనార్ధనః ।
ఆపదామపహర్తారం దాతారం సర్వసంపదాం । లోకాభిరామం శ్రీరామం భూయో భూయో నమామ్యహం । సర్వమంగళ మాంగల్యే శివే సర్వార్ధ సాధకే । శరణ్యే త్రయంబకే దేవి నారాయణి నమోస్తుతే ॥

శ్రీ లక్ష్మినారాయణాభ్యం నమహః, శ్రీ ఉమామహేశ్వరాభ్యాం నమః , శ్రీ వాణీ శ్రీ హిరణ్యగర్భాభ్యాంనమః , శ్రీ శచీ పురన్దరాభ్యంనమః , శ్రీ అరుంధతీ శ్రీ వశిష్టాభ్యాం నమః, శ్రీ సీతారామాభ్యోం నమః, మాతా పితృభ్యోం నమః , ఇష్టదేవతాభ్యోం నమః కులదేవతాభ్యోం నమః, వాస్తుదేవతాభ్యోం నమః, గ్రామదేవతాభ్యోం నమః, సర్వేభ్యోమాహాజనేభ్యోం నమః , సర్వేభ్యోబ్రాహ్మణేభ్యోం నమః

అపవిత్రః పవిత్రోవా సర్వావస్థాంగతోపినా యఃస్మరేత్
పుండరీకాక్షమ్ సబాహ్యాభ్యంతరశ్శుచిః ॥

ఆచమ్య:

ఓం కేశవాయ స్వాహాః, ఓం నారాయణాయ స్వాహాః, ఓం మాధవాయ స్వాహాః గోవిందాయ నమః, విష్ణవే నమః, మధుసూదనాయ నమః, త్రివిక్రమాయ నమః, వామనాయ నమః, శ్రీధరాయ నమః, హృషీకేశాయ నమః, పద్మనాభాయ నమః, దామోదరాయ నమః, సంకర్షణాయ నమః, వాసుదేవాయ నమః, ప్రద్యుమ్నాయ నమః, అనిరుద్దాయ నమః, పురుషోత్తమాయ నమః, అధోక్షజాయ నమః, నారసింహాయ

నమః, అచ్యుతాయ నమః, ఉపేంద్రాయ నమః, హరయే నమః, శ్రీ కృష్ణాయ నమః, శ్రీకృష్ణ పరబ్రహ్మణే నమః

భూతోచ్చాటన :

ఉత్తిష్టంతు భూతపిశాచా: ఏతే భూమి భారకా: ఏతాషామవిరోధేనబ్రహ్మకర్మ సమారభే మంత్రాన్ని చదువుతూ అక్షతలు తలపై నుంచి వెనుక వేసుకోవాలి.

ప్రాణాయామం:

ఓం భూః, ఓం భువః, ఓగ్ సువః, ఓం మహః, ఓం జనః, ఓం తపః, ఓగ్ సత్యం, ఓం తత్సవితుర్వరేణ్యం భర్గోదేవస్య ధీమహి ధియోయోనః ప్రచోదయాత్|, |ఓమా పోజ్యోతీరసోమృతం బ్రహ్మభూర్భువస్సువరోమ్

మమ ఉపాత్త సమస్థ దురితక్షయ ద్వారా శ్రీ పరమేశ్వర ప్రీత్యర్థమ్ శుభే శోభనే ముహూర్తే శ్రీ మహా విష్ణోరాజ్ఞేయ, ప్రవర్తమానస్య, అద్య బ్రహ్మణః, ద్వితీయ పరార్థే, స్వేతవరాహకల్పే, వైవస్వతమన్వన్తరే, కలియుగే, ప్రధమపాదే, జంబూద్వీపే, భరతవర్షే, భరతఖండే , మేరోర్ దక్షిణ దిగ్భాగే శ్రీ శైలస్య ఈశాన్య దిసే, కృష్ణా గోదావరీ పుణ్య నదీ ప్రాక్ తీరే, గంగా కావేర్యో మధ్య ప్రదేశే, శ్రీ కామక్షీ సమేత ఏకమ్రేశ్వర స్వామి దేవతా సన్నిధానే, అస్మిన్ వర్తమాన వ్యావహారిక చాన్ద్ర మానేన ప్రభవాది షష్టి సంవత్సర మధ్యాణాం ....సంవత్సరే , ఉత్తరాయణే గ్రీష్మ రుతౌ , ఆషాఢ శుద్ధ పౌర్ణమి శుభ తిథౌ , వాసరః వాసరస్తు _____వాసరే _____ శుభ నక్షత్రే, ...శుభ యోగే, ...శుభ

కరణే, ఏవంగుణవిషేషణ విశిష్టాయామ్ శుభ తిథౌ శ్రీమాన్ శ్రీమతః_____ గోత్రోద్భవస్య, ____నామధేయస్య ధర్మపత్నీ సమేతస్య సకుటుంబస్య సపరివారసమేతస్య, సర్వ భక్తానామ్ సః కుటుంబాణామ్ క్షేమ, స్థైర్య, విజయ, అభయ, ఆయురారోగ్య ఐశ్వర్యాభివృద్యర్థమ్ , దర్మార్ధ కామమోక్ష చతుర్విధ ఫల పురుషార్ధ సిద్యర్థమ్, వర్షే వర్షే ప్రయుక్త శ్రీ వ్యాస పూర్ణిమ మహాపర్వణి పుణ్యదివసే ప్రాతఃకాల సమయే వ్యాసపూజాంతర్గత శ్రీ గురుమండలమావాహన సమయే శ్రీ మహాగణపతి పూజాం కరిష్యే

కలాశారాధన

తదంజ్గ కలశారాధనం కరిష్యే । కలశం గంధ పుష్పాక్షతైర్ అభ్యర్చ్య । కలశే ఉదకం పూరయిత్వా। కలశ్యస్యోపరి హస్తాం నిధాయ।

శ్లో: కలశస్య ముఖే విష్ణుః కంఠే రుద్రః సమాశ్రితః । మూలే తత్రస్థితో బ్రహ్మ మధ్యే మాతృగణాః స్మితాః । కుక్షౌతు సాగరాస్సర్వే సప్తద్వీపా వసుంధరా । ఋుగ్వేదోథయజుర్వేద స్సామవేదో హ్యథర్వణః । అంగైశ్చ సహితాస్సర్వే కలశాంబు సమాశ్రితాః ॥

ఆకలశేషు ధావతి పవిత్రే పరిషిచ్యతే। ఉక్థైర్యజ్ఞేషువర్ధతే॥

అపోవా ఇదగ్‍మ్ సర్వం విశ్వాభూతాన్యాపః। ప్రాణవా ఆపః పశవాఅపోన్నమాపోమృత మాస్సమ్రాడాపోవిరాడాపస్స్వరాపశ్ఛన్దాగ్‍స్యాపో

జ్యాతీగ్ష్యాపో యజూగ్ష్యాప స్సత్యమాపస్సర్వాదేవాతా ఆపో భూర్భువస్సువరాప ఓం॥

గంగేచ యమునేచైవ గోదావరి సరస్వతి। నర్మదే సిన్ధు కావేరి జలేస్మిన్ సన్నిధిం కురు॥ కావేరీ తుంగభద్రాచ కృష్ణవేణీచ గౌతమీ । భాగీరధీచ విఖ్యాత పఞ్చగంగా ప్రకీర్తతా॥

అయాన్తు – శ్రీ మహా గణపతి పూజార్థమ్ – మమ దురితక్షయ కారకాః కలశోదకేన పూజాద్రవ్యాణి సంప్రోక్ష్యః – దేవాత్మానాంచ సంప్రోక్ష్యః – తదంగ ప్రాణ ప్రతిష్టాపనం కరిష్యే

ఓం అసునీతేపునరస్మాసుచక్షుః పునఃప్రాణమిహనోదేహి భోగమ్।
జ్యోక్పశ్యేమసూర్యముచ్చరన్తమనుమతే । మృళయానస్స్వస్తి।
అమృతంపైప్రాణాఅమృతమాపః । ప్రాణానేపయథాస్థానాముపహ్వాయతే ॥

శ్రీ మహాగణాధిపతయేనమః – స్థిరోభవ– వరదోభవ –సుముఖోభవ – సుప్రసన్నోభవ – స్థిరాసనంకురుః॥

అభీప్సితార్థ సిద్యర్థమ్ పూజితో యస్సురైరపి । సర్వవిఘ్నచ్ఛిదే తస్మై శ్రీ మహాగణాధిపతయేనమః

ఓమ్– గణానాం త్వాగణపతిగ్ం హవామహే । కవిఙ్కవీనాముపమ శ్రవస్తమమ్। జ్యేష్ఠరాజం । బ్రహ్మణామ్ బ్రహ్మణస్పత ఆనశ్శృణ్వన్నూతి భిస్సీదసాదనమ్॥ అస్మిన్బింబే భూర్భువస్సువః – శ్రీ మహాగణాధిపతయేనమః ఆవాహయామి॥

శ్రీ మహాగణాధిపతయేనమః – ధ్యాయామి ధ్యానం సమర్పయామి॥

అవాహయామి – సువర్ణ రత్నఖచిత సింహాసనమ్ సమర్పయామి॥

పాదయోః – పాద్యం సమర్పయామి ॥

హస్తయోః – అర్ఘ్యం సమర్పయామి॥

ముఖే – అచమనీయం సమర్పయామి॥

స్నానమ్

ఆపోహిష్ఠామయోభువస్తాన ఊర్జే దధాతనా। మహేరణాయచక్షసే । యోవశ్శివతమోరసస్తస్యభాజయతే హనః। ఉశతీరివ మాతరః। తస్మా అరఙ్గమామ వోయస్యక్షయాయజిన్వధ । ఆపోజనయథాచనః॥– శ్రీ మహాగణాధిపతయేనమః – శుద్ధోదక స్నానం సమర్పయామి॥ స్నానానంతరం ఆచమనీయం సమర్పయామి॥

వస్త్రం

అభివస్త్రా సువసనాన్య ర్శాభి ధేనూస్సుదుఘాః పూయమానః ।
అభిచంద్రాభర్తవేనో హిరణ్యాభ్యశ్వాన్రథినో దేవసోమ । శ్రీ
మహాగణాధిపతయేనమః వస్త్రయుగ్మం సమర్పయామి ॥
వస్త్రయుగ్మధారణాన్తరం శుద్ధాఅచమనీయం సమర్పయామి॥

యజ్ఞోపవీతం

యజ్ఞోపవీతంపరమంపవిత్రం ప్రజాపతేర్యత్సహజంపురస్తాత్ ।
ఆయుష్యమగ్రియం ప్రతిముఞ్చశుభ్రంయజ్ఞోపవీతం బలమస్తుతేజః ॥ శ్రీ
మహాగణాధిపతయేనమః యజ్ఞోపవీతం సమర్పయామి॥
యజ్ఞోపవీతధారణాన్తరం శుద్ధాఅచమనీయం సమర్పయామి॥

గంధం

గంధద్వారాం దురాధర్షాం నిత్యపుష్టాం కరీషిణీమ్। ఈశ్వరీగ్ం
సర్వభూతానాం తామిహోపహ్వయేశ్రియమ్। శ్రీ మహాగణాధిపతయేనమః –
శ్రీ గంధం సమర్పయామి॥

అక్షతాన్

ఆయనేతే పరాయణే దూర్వారోహన్తుపుష్పిణీః । హ్రదాశ్చ పుండరీకాణి సముద్రస్యగృహా ఇమే॥ శ్రీ మహాగణాధిపతయేనమః – గన్ధస్యోపరి అలఙ్కారణార్థమ్ హరిద్రాక్షాతాన్ సమర్పయామి ॥

పుష్పైః పూజయామి ।

ఓం సుముఖాయ నమః । ఓం ఏకదంతాయ నమః

ఓం కపిలాయనమః । ఓం గజకర్ణికాయ నమః

ఓం లంబోదరాయనమః । ఓం వికటాయ నమః

ఓం విఘ్నరాజాయ నమః । ఓం గణాధిపాయనమః

ఓం ధూమకేతవే నమః । ఓం గణాధ్యక్షాయ నమః

ఓం ఫాలచంద్రాయ నమః । ఓం గజాననాయ నమః

ఓం వక్రతుండాయ నమః । ఓం శూర్పకర్ణాయ నమః

ఓం హేరంబాయ నమః । ఓం స్కన్దపూర్వజాయ నమః ఓం మహాగణాధిపతయేనమః నానావిధ పరిమళ పత్ర పుష్పాక్షత షోడశనామ పూజాం సమర్పయామి ॥

ధూపం

వనస్పత్యుద్భవైర్దివ్యైర్నానాగంధైస్సుసంయుతః ఆఘ్రేయః

స్సర్వదేవానాం ధూపోఽయం ప్రతి గృహ్యతాం ।

శ్రీ మహాగణాధిపతయేనమః ధూపమాఘ్రాపయామి ।

దీపం

సాజ్యం త్రివర్తిసంయుక్తం వహ్నినాయోజితం ప్రియం ।

గృహాణ మంగళం దీపం త్రైలోక్య తిమిరాపహః ।

భక్త్యాదీపం ప్రయచ్ఛామి దేవాయ పరమాత్మనే ।

త్రాహిమాంనరకాద్ఘోరా ద్దివ్యజ్యోతిర్నమోస్తుతే ।

శ్రీ మహాగణాధిపతయేనమః దీపం సమర్పయామి ॥

ధూప దీపానంతరం ఆచమనీయం సమర్పయామి

నైవేద్యం –

ఓం భూర్భువస్సువః । తథ్సవితుర్వరేణ్యం । భర్గో దేవస్య ధిమహి ।

ధియోయోనః ప్రచోదయాత్। సత్యంత్వర్తేన పరిషిఞ్చామి । అమృతమస్తు ।

అమృతోపస్తరణమసి ॥ శ్రీ మహాగణాధిపతయే నమః – యధాభాగం

గుడోపహార నైవేద్యం సమర్పయామి

ఓం ప్రాణాయస్వాహాః ఓం అపానాయస్వాహాః। ఓం వ్యానాయస్వాహాః ।
ఓం ఉదానాయస్వాహాః । ఓం సమానాయస్వాహాః। మధ్యే మధ్యే పానీయం
సమర్పయామి। అమృతాపి ధానమసి। ఉత్తరాపోశనం సమర్పయామి।
హస్తౌ ప్రక్షాళయామి। పాదౌ ప్రక్షాళయామి। శుద్ధాచమనీయం
సమర్పయామి ।౧౪

తాంబూలం

పూగీఫలైస్సకర్పూరై ర్నాగవల్లీదళైర్యుతం। ముక్తాచూర్ణసమాయుక్తం
తాంబూలం ప్రతిగృహ్యతాం। శ్రీ మహాగణాధిపతయేనమః తాంబూలం
సమర్పయామి। తాంబూల చర్వాణనన్తరమ్ ఆచమనీయం సమర్పయామి ॥

నీరాజనం

ఉత్తర నీరాజనం దర్శయామి – నీరాజనానన్తరమ్ ఆచమనీయం
సమర్పయామి॥

మంత్రపుష్పం

సుముఖశ్చైక దన్తశ్చ కపిలో గజకర్ణకః। లంబోదరశ్చ వికటో విఘ్నరాజో
గణాధిపః। ధూమకేతుర్గణాధ్యక్షః ఫాలచంద్రో గజాననః।

వక్రతుండశూర్పకర్ణో హేరంబస్కందపూర్వజః షోడశైతాని నామానియః పఠేచ్ఛృణుయాదపి విద్యారంభే వివాహే చ ప్రవేశే నిర్గమే తథా । సంగ్రామే సర్వకార్యేషు విఘ్నస్తస్య నజాయతే ।

శ్రీ మహాగణాధిపతయేనమః సువర్ణ మంత్రపుష్పం సమర్పయామి ॥

ప్రదక్షణం

యానికానిచ పాపాని జన్మాన్తరకృతానిచ । తానితాని ప్రణశ్యంతి ప్రదక్షిణ పదే పదే । పాపోహం పాపకర్మాహం పాపాత్మా పాపసంభవః । త్రాహిమాం కృపయాదేవ శరణాగతవత్సల । అన్యధా శరణం నాస్తి త్వమేవ శరణం మమ । తస్మాత్కారుణ్య భావేన రక్ష రక్ష గణాధిప । శ్రీ మహాగణాధిపతయేనమః భావనాయః ఆత్మప్రదిక్షిణ సమర్పయామి॥

ఛత్ర చామరాది సమస్త రాజోపచారాన్సమర్పయామి ।

ఓం వక్రతుండ మహాకాయ కోటి సూర్య సమప్రభ । నిర్విఘ్నం కురుమేదేవ సర్వకార్యేషు సర్వదా ॥ ఇతి ప్రార్థనాం సమర్పయామి॥

యస్యస్మృత్యాచ నామోక్త్యా తపః పూజా క్రియాదిషు । న్యూనం సంపూర్ణతాం యాతిసద్యోవందే గణాధిపం । మంత్రహీనం క్రియాహీనం భక్తిహీనం గణాధిప

। యత్పూజితం మయాదేవ పరిపూర్ణం తదస్తుతే ॥ అనయా ధ్యాన ఆవాహనాది షోడశోపచార పూజయా భగవాన్సర్వాత్మికః । శ్రీ మహాగణాధిపతి స్సుప్రీతోస్సుప్రసన్నో వరదో భవంతు ।

ఉత్తరే శుభకర్మణ్య విఘ్నమస్త్వితి భవన్తోబ్రువన్తు । ఉత్తరే శుభకర్మణ్య విఘ్నమస్తు ।

శ్రీ మహాగణాధిపతి ప్రసాదమ్ శిరసాగృహ్ణామి॥

శతమానమ్భవతి శతాయుః పురుషశ్శతేన్ద్రియ ఆయుష్యేవేన్ద్రియే ప్రతితిష్ఠతి। యజ్ఞేన యజ్ఞమయజన్త దేవాస్తాని ధర్మాణి ప్రథమాన్యాసన్। తేహనాకం మహిమానఃసచన్తే యత్రపూర్వేసాధ్యాస్సన్తిదేవాః ॥ ఓం శ్రీ మహాగణాధిపతిం యథాస్తానం ప్రవేశయామి ।

గురుమండలమావాహన

పెద్దపంచ పొడవుగా పరచి, పైన బియ్యం వేసి, శ్రీ గురుమండలం క్రమంలో చూపించిన విధంగా వివిధ దేవతా మరియూ గురుమూర్తుల స్థానముల వద్ద నిమ్మకాయల లోనికి ఈ క్రింది మంత్రములతో ఆవాహనం చెయ్యాలి

గురుమండలధ్యానం

సదాశివ సమరాంభామ్ వ్యాస శంకర మధ్యమాం

అస్మదాచార్య పర్యంతం వందే గురు పరంపరాం

నారాయణం పద్మభువం, వశిష్టం, శక్తించ, తత్పుత్ర పరాశరంచ,

వ్యాసం, శుకం, గౌడపాదం, మహాంతం గోవింద యోగీన్ద్ర,

మధాస్య శిష్యం

శ్రీ దక్షిణా మూర్తి ధ్యాన శ్లోకం

ఓం యో బ్రహ్మాణం విదధాతి పూర్వం

యో వై వేదాంశ్చ ప్రహిణోతి తస్మై ।

తంహదేవమాత్మ బుద్ధిప్రకాశం

ముముక్షుర్వై శరణమహం ప్రపద్యే

ధ్యానమ్

మౌనవ్యాఖ్యా ప్రకటిత పరబ్రహ్మ తత్వం యువానం

వర్షిష్ఠాంతే వసదృషిగణైః ఆవృతం బ్రహ్మనిష్ఠైః ।

ఆచార్యేంద్రం కరకలిత చిన్ముద్ర ఆనందమూర్తిం

స్వాత్మరామం ముదితవదనం దక్షిణామూర్తి మీడే

వటవిటపి సమీపే భూమిభాగే నిషణ్ణం ।

సకలముని జనానాం జ్ఞానదాతార మారాత్ ।

త్రిభువన గురుమీశం దక్షిణామూర్తి దేవం ।

జనన మరణ దుఃఖచ్ఛేద దక్షం నమామి ॥

చిత్రం వట తరో ర్మూలే వృద్ధాః శిష్యాః గురుర్యువా |

గురోస్తు మౌనవ్యాఖ్యానం శిష్యాస్తుచ్ఛిన్నసంశయాః ||

ఓం నమః ప్రణవార్థాయ శుద్ధజ్ఞానైకమూర్తయే |

నిర్మలాయ ప్రశాంతాయ దక్షిణామూర్తయే నమః ||

గురుర్బ్రహ్మా గురుర్విష్ణుః గురుర్దేవో మహేశ్వరః |

గురుస్సాక్షాత్ పరం బ్రహ్మ తస్మై శ్రీ గురవే నమః||

నిధయే సర్వవిద్యానాం భిషజే భవరోగిణామ్ |

గురవే సర్వలోకానాం దక్షిణామూర్తయే నమః ||

చిదోఘనాయ మహేశాయ వటమూలనివాసినే |

సచ్చిదానంద రూపాయ దక్షిణామూర్తయే నమః ||

ఈశ్వరో గురురాత్మేతి మూత్రిభేద విభాగినే |

వ్యోమవద్ వ్యాప్తదేహాయ దక్షిణామూర్తయే నమః ||

అంగుష్ఠ తర్జనీ యోగముద్రా వ్యాజేనయోగినామ్ |
శృత్యర్థం బ్రహ్మజీవైక్యం దర్శ యన్యోగతా శివః ||

ఓం శాంతిః శాంతిః శాంతిః

1. సాంఙ్గమ్, సాయుధం, సవాహనం, సశక్తి ,పత్నీపుత్ర పరివార సమేతం
శ్రీ మేధాదక్షిణామూర్తి మావాహయామి స్థాపయామి పూజయామి

శ్రీ దక్షిణా మూర్తి స్తోత్రమ్

విశ్వం దర్పణ దృశ్యమాన నగరీ తుల్యం నిజాంతర్గతం|
పశ్యన్నాత్మని మాయయా బహిరివోద్భూతం యథా నిద్రయా |
యస్సాక్షాత్కురుతే ప్రబోధసమయే స్వాత్మానమేవాద్వయం|
తస్మై శ్రీగురుమూర్తయే నమ ఇదం శ్రీ దక్షిణామూర్తయే || 1 ||

బీజస్యాంతరివాంకురో జగదిదం ప్రాఙ్నిర్వికల్పం పునః |
మాయా కల్పిత దేశకాలకలనా వైచిత్ర్యచిత్రీకృతమ్ |

మాయావీవ విజృంభయ త్యపి మహాయోగీవ యః స్వేచ్ఛయా|
తస్మై శ్రీగురుమూర్తయే నమ ఇదం శ్రీ దక్షిణామూర్తయే || 2 ||

యస్యైవ స్ఫురణం సదాత్మక మసత్కల్పార్థకం భాసతే|
సాక్షాత్ తత్వమసీతి   వేదవచసా యోబోధ యత్యాశ్రితాన్ |
యత్సాక్షాత్కరణాత్ భవేన్న పునరావృత్తిర్ భవాంభోనిధౌ |
తస్మై శ్రీగురుమూర్తయే నమ ఇదం శ్రీ దక్షిణామూర్తయే || 3 ||

నానాచ్ఛిద్ర ఘటోదర స్థిత మహాదీప ప్రభా భాస్వరం|
జ్ఞానం యస్యతు చక్షురాది కరణద్వారా బహిఃస్పందతే |
జానామీతి తమేవభాంత అనుభాత్యేతత్ సమస్తం జగత్|
తస్మై శ్రీ గురుమూర్తయే నమ ఇదం శ్రీ దక్షిణామూర్తయే || 4 ||

దేహం ప్రాణమపీంద్రియాణ్యపి చలాం బుద్ధించ శూన్యం విదుః
స్త్రీ బాలాంధ జడోపమాత్ త్వహమితి భ్రాంతాభృశం వాదినః |

మాయాశక్తి విలాసకల్పిత మహావ్యామోహ సంహారిణే

తస్మై శ్రీ గురుమూర్తయే నమ ఇదం శ్రీ దక్షిణామూర్తయే || 5 ||

రాహుగ్రస్త దివాకరేందుసదృశో మాయా సమాచ్ఛాదనాత్

సన్మాత్రః కరణోప సంహరణతో యోஉభూత్ సుషుప్తః పుమాన్ |

ప్రాగత్ స్వాప్సమితి ప్రభోదసమయే యః ప్రత్యభిజ్ఞాయతే

తస్మై శ్రీ గురుమూర్తయే నమ ఇదం శ్రీ దక్షిణామూర్తయే || 6 ||

బాల్యాదిష్వపి జాగ్రదాదిషు తథా సర్వాస్వ వస్థాస్వపి

వ్యావృత్తా స్వను వర్తమాన మహమిత్యంతః స్ఫురంతం సదా |

స్వాత్మానం ప్రకటీకరోతి భజతాం యో భద్రయా ముద్రయా

తస్మై శ్రీ గురుమూర్తయే నమ ఇదం శ్రీ దక్షిణామూర్తయే || 7 ||

విశ్వం పశ్యతి కార్యకారణతయా స్వస్వామిసంబంధతః

శిష్యాచార్యతయా తథైవ పితృపుత్రా ద్యాత్మనా భేదతః |

స్వప్నే జాగ్రతివా యఏష పురుషో మాయా పరిభ్రామితః
తస్మై శ్రీ గురుమూర్తయే నమ ఇదం శ్రీ దక్షిణామూర్తయే || 8 ||

భూరం భాంస్యనిలోఽనలోఽంబర మహర్నాథో హిమాంశుః పుమాన్ |
ఇత్యాభాతి చరాచరాత్మకమిదం యస్యైవ మూర్త్యష్టకమ్ |
నాన్యత్కించన విద్యతే విమృశతాం యస్మాత్ పరస్మాద్విభో
తస్మై శ్రీ గురుమూర్తయే నమ ఇదం శ్రీ దక్షిణామూర్తయే || 9 ||

సర్వాత్మత్వమితి స్ఫుటీకృత మిదం యస్మాదముష్మిన్ స్తవే
తేనాస్య శ్రవణాత్ తదర్ధ మననా ద్ధ్యానాచ్చ సంకీర్తనాత్ |
సర్వాత్మత్వ మహావిభూతి సహితం స్యాదీశ్వరత్వం స్వతః
సిద్ధ్యేత్ తత్పునరష్టధా పరిణతం చైశ్వర్య మవ్యాహతమ్ || 10 ||

2. సాంఙ్గమ్, సాయుధం, సవాహనం, సశక్తి , పత్నీపుత్ర పరివార సమేతం శ్రీ మన్నారాయణమావాహయామి స్థాపయామి పూజయామి

నారాయణోపషనిత్

ఓం అథ పురుషో హవై నారాయణోకామయత ప్రజాః సృజేయేతి| నారాయణాత్ప్రాణో జాయతే| మనఃసర్వేన్ద్రియాణి చ| ఖం వాయుర్జ్యోతిరాపః పృథివీ విశ్వస్య ధారిణీ| నారాయణాద్ బ్రహ్మా జాయతే| నారాయణాద్ రుద్రో జాయతే| నారాయణాదిన్ద్రో జాయతే| నారాయణాత్ప్రజాపతయ : ప్రజాయన్తే| నారాయణా ద్వాదశాదిత్యాః రుద్రావసవస్సర్వాణిచ ఛన్దాగుంసి| నారాయణాదేవ సముత్పద్యన్తే| నారాయణే ప్రవర్తన్తే| నారాయణే ప్రలీయన్తే||

ఓమ్| అథ నిత్యో నారాయణః| బ్రహ్మా నారాయణః| శివశ్చ నారాయణః| శుక్రశ్చ నారాయణః| ద్యావాపృథివ్యౌ చ నారాయణః| కాలశ్చ నారాయణః| దిశశ్చ నారాయణః| ఊర్ధ్వశ్చనారాయణః| అధశ్చనారాయణః| అన్తర్బహిశ్చనారాయణః| నారాయణ ఏవేదగం సర్వమ్| యద్భూతం యశ్చభవ్యమ్| నిష్కళంకో నిరఞ్జనో నిర్వికల్పో నిరాఖ్యాతః| శుద్ధో దేవఏకో నారాయణః| న ద్వితీయోస్తి కశ్చిత్| య ఏవం వేద| సవిష్ణురేవభవతి సవిష్ణురేవభవతి||

ఓమిత్యగ్రేవ్యాహరేత్ | నమ ఇతిపశ్చాత్| నారాయణయేత్యు పరిష్టాత్| మిత్యేకాక్షరమ్| నమ ఇతిద్వేఅక్షరే | నారాయణయేతి పంచాక్షరాణి| ఏతద్వైనారయణాష్ట్యాష్టాక్షరమ్ పదమ్| యోహవై నారయణాష్ట్యాష్టాక్షరమ్ పదమధ్యేతి| అనపబ్రువ స్సర్వమాయు రేతి విన్దతే ప్రాజపత్యగుమ్| రాయస్పోషమ్

గౌపత్యమ్| తతోమృతత్వమశ్నుతే| తతోమృతత్వమశ్నుత ఇతి యేవంవేద ||

ప్రత్యగానన్దం బ్రహ్మపురుషం ప్రణవస్వరూపం| అకార ఉకార మకార ఇతి తానేకధా సమభరత్తదేతదోమితి| యముక్త్వా ముచ్యతే యోగీజన్మ సంసారబన్ధనాత్| ఓమ్ నమో నారాయ ణాయేతి మంత్రోపాసాకః| వైకుంఠభువనలోకంగ మిష్యతి| తదిదమ్ పరంపుండరీకం విజ్ఞానఘనమ్| తస్మాత్తదిదావ న్మాత్రమ్ | బ్రహ్మణ్యోదేవకీ పుత్రో బ్రహ్మణ్యో మధుసూదనోమ్| సర్వభూతస్థమేకమ్ నారయణం| కారణరూపమకారపర బ్రహ్మోం ||

ఏతదధర్వ శిరోయోధీతే| ప్రాతరధీయానో రాత్రికృతం పాపాంనాశయతి| సాయమధీయానో దివసకృతం పాపాంనాశయతి| ధ్యన్దినమాదిత్యభిముఖోధీయానః | పంచమహాపాతకోపాతకాత్ప్రముచ్యతే | సర్వవేద పారాయణ

పుణ్యం లభతే | నారాయణ సాయుజ్యమవాప్నోతి |

శ్రీమన్నారాయణ సాయుజ్యమవాప్నోతి| య ఏవం వేద

ఇత్యుపనిషత్||

ఓమ్ నమో నారాయణాయ విద్మహే వాసుదేవాయ ధీమహీ

తన్నోవిష్ణుఃప్రచోదయాత్||

3. సాంఙ్గమ్, సాయుధం, సవాహనం, సశక్తి , పత్నీపుత్ర పరివార

సమేతం శ్రీ బ్రహ్మామావాహయామి స్థాపయామి పూజయామి

శ్రీబ్రహ్మకవచమ్

ఓం శ్రీబ్రహ్మణే నమః |

1. కవచం శృణు చార్వంగి జగన్మఙ్గళనామకమ్ |

పఠనాద్ధారణాద్యస్య బ్రహ్మజ్ఞో జాయతే ధ్రువమ్ ||

2. పరమాత్మా శిరః పాతు హృదయం పరమేశ్వరః |

కణ్ఠం పాతు జగత్త్రాతా వదనం సర్వదృగ్విభుః ||

3. కరౌ మే పాతు విశ్వాత్మా పాదౌ రక్షతు చిన్మయః |

సర్వాఙ్గం సర్వదా పాతు పరబ్రహ్మ సనాతనమ్ ||

4. శ్రీజగన్మఙ్గలస్యాస్య కవచస్య సదాశివః ।

ఋషిశ్ఛన్దోఽనుష్టుబితి పరబ్రహ్మ చ దేవతా ॥

5. చతుర్వర్గఫలావాప్త్యై వినియోగః ప్రకీర్తితః ।

యః పఠేద్బ్రహ్మకవచం ఋషిన్యాసపురఃసరమ్ ॥

6. స బ్రహ్మజ్ఞానమాసాద్య సాక్షాద్బ్రహ్మమయో భవేత్ ।

భూర్జే విలిఖ్య గుటికాం స్వర్ణస్థాం ధారయేద్యది ॥

7. కణ్ఠే వా దక్షిణే బాహౌ సర్వసిద్ధీశ్వరో భవేత్ ।

ఇత్యేతత్ పరమం బ్రహ్మకవచం తే ప్రకాశితమ్ ॥

8. దద్యాత్ ప్రియాయ శిష్యాయ గురుభక్తాయ ధీమతే । పఠిత్వా

స్తోత్రకవచం ప్రణమేత్సాధకాగ్రణీః ॥

9. ఓం నమస్తే పరమం బ్రహ్మ నమస్తే పరమాత్మనే ।

నిర్గుణాయ నమస్తుభ్యం సద్రూపాయ నమో నమః ॥

ఓం శ్రీబ్రహ్మణే నమః ।

ఓం శ్రీబ్రహ్మణే నమః ।

ఓం శ్రీబ్రహ్మణే నమః।

4. సాంఙ్గమ్, సాయుధం, సవాహనం, సశక్తి , పత్నీపుత్ర పరివార సమేతం **శ్రీ సనక మహర్షి** మావాహయామి స్థాపయామి పూజయామి

5. సాంఙ్గమ్, సాయుధం, సవాహనం, సశక్తి , పత్నీపుత్ర పరివార సమేతం **శ్రీ సనంద మహర్షి** మావాహయామి స్థాపయామి పూజయామి

6. సాంఙ్గమ్, సాయుధం, సవాహనం, సశక్తి , పత్నీపుత్ర పరివార సమేతం **శ్రీ సనత్కుమారమహర్షి** మావాహయామి స్థాపయామి పూజయామి

7. సాంఙ్గమ్, సాయుధం, సవాహనం, సశక్తి , పత్నీపుత్ర పరివార సమేతం **శ్రీ సనస్సుజాతామహర్షిమావాహయామి** స్థాపయామి పూజయామి

8. సాంఙ్గమ్, సాయుధం, సవాహనం, సశక్తి , పత్నీపుత్ర పరివార సమేతం **శ్రీ వసిష్ఠ మహర్షిమావాహయామి** స్థాపయామి పూజయామి

9. సాంఙ్గమ్, సాయుధం, సవాహనం, సశక్తి , పత్నీపుత్ర పరివార సమేతం **శ్రీ శక్తి మహర్షిమావాహయామి** స్థాపయామి పూజయామి

10. సాంజ్ఞమ్, సాయుధం, సవాహనం, సశక్తి , పత్నీపుత్ర పరివార సమేతం శ్రీ పరాశర మహర్షిమావాహయామి స్థాపయామి పూజయామి

వేదవ్యాస ధ్యానశ్లోకం

1. వ్యాసం వసిష్ఠ నప్తారం శక్తేః పౌత్రమకల్మషమ్ |
పరాశరాత్మజం వందే శుకతాతం తపోనిధిమ్||
2. వ్యాసాయ విష్ణు రూపాయ వ్యాసరూపాయ విష్ణవే |
నమో వై బ్రహ్మనిధయే వాసిష్ఠాయ నమో నమః||
3. అచతుర్వదనో బ్రహ్మ ద్విబాహు రపరోహరిః |
అఫాలలోచన శ్శంభుః భగవాన్ బాదరాయణః||
4. నమోస్తుతే వ్యాస విశాల బుద్ధే పుల్లారవిందాయత పత్ర నేత్ర |
యేనత్వయా భారత తైల పూర్ణః ప్రజ్వలితో జ్ఞానమయ ప్రదీపః ||

11. సాంజ్ఞమ్, సాయుధం, సవాహనం, సశక్తి , పత్నీపుత్ర పరివార సమేతం శ్రీ కృష్ణద్వైపాయనమహర్షి మావాహయామి స్థాపయామి పూజయామి

12. సాంఙ్గమ్, సాయుధం, సవాహనం, సశక్తి , పత్నీపుత్ర పరివార సమేతం శ్రీ పైలమహర్షి మావాహయామి స్థాపయామి పూజయామి

13. సాంఙ్గమ్, సాయుధం, సవాహనం, సశక్తి , పత్నీపుత్ర పరివార సమేతం శ్రీ వైశంపాయనమహర్షి మావాహయామి స్థాపయామి పూజయామి

14. సాంఙ్గమ్, సాయుధం, సవాహనం, సశక్తి , పత్నీపుత్ర పరివార సమేతం శ్రీ జైమినీమహర్షిమావాహయామి స్థాపయామి పూజయామి

15. సాంఙ్గమ్, సాయుధం, సవాహనం, సశక్తి , పత్నీపుత్ర పరివార సమేతం శ్రీ సుమంత మహర్షిమావాహయామి స్థాపయామి పూజయామి

16. సాంఙ్గమ్, సాయుధం, సవాహనం, సశక్తి , పత్నీపుత్ర పరివార సమేతం శ్రీ శుకమహర్షిమావాహయామి స్థాపయామి పూజయామి

17. సాంఙ్గమ్, సశక్తి, సశిష్య పరివార సమేతం శ్రీ గౌడపాదాచార్య మావాహయామి స్థాపయామి పూజయామి

18. సాంగ్గమ్, సశక్తి, సశిష్య పరివార సమేతం శ్రీ గోవింద భగవత్పాదాచార్య మావాహయామి స్థాపయామి పూజయామి

శ్రీ శంకరభగవత్పాదాచార్య ధ్యానశ్లోకం

1. శృతి స్మృతి పురాణానాం ఆలయం కరుణాలయం
నమామి భగవత్ పాద శంకరం లోక శంకరం
2. శ్రీ శంకరాచార్యమధాస్య పద్మపాదంచ హస్తామలకంచ శిష్యంతం
తోటకం వార్తిక కారమన్యా నస్మద్గురూన్ సంతతమానతోస్మి
3. శంకరం శంకరాచార్యం కేశవం బాదరాయణం
సూత్రభాష్యకృతౌ వందే భగవంతౌ పునః పునః
4. కైలాసాచల మధ్యస్థం కామితాభీష్టదాయకమ్
బ్రహ్మాదిప్రార్థనాప్రాప్తదివ్యమానుషవిగ్రహమ్
5. భక్తానుగ్రహణైకాన్త శాన్త స్వాన్త సముజ్జ్వలమ్
సంయజ్ఞం సంయమీన్ద్రాణాం సార్వభౌమం జగద్గురుమ్
6. కిఙ్కరీభూతభక్తైనః పఙ్కజాతవిశోషణమ్
ధ్యాయామి శఙ్కరాచార్యం సర్వలోకైకశఙ్కరమ్

19. సాంఙ్గమ్, సశక్తి, సశిష్య పరివార సమేతం శ్రీ పద్మపాదాచార్య, శ్రీ తోటకాచార్య, శ్రీ హస్తామలకాచా చార్య, శ్రీ సురేశ్వరాచార్య సహిత శ్రీ శ్రీ శ్రీ శంకరభగవత్పా దాచార్య స్వామి ఆవాహయామి స్థాపయామి పూజయామి

తోటకాష్టకం

1. విదితాఖిలశాస్త్రసుధాజలధే మహితోపనిషత్ కథితార్థనిధే
హృదయే కలయే విమలం చరణం భవ శంకర దేశిక మే శరణమ్ ||
2. కరుణావరుణాలయ పాలయ మాం వసాగరదుఃఖవిదూనహృదమ్ |
రచయాఖిలదర్శనతత్త్వవిదం భవ శంకర దేశిక మే శరణమ్ ||
3. భవతా జనతా సుహితా భవితా నిజబోధవిచారణ చారుమతే |
కలయేశ్వరజీవవివేకవిదం భవ శంకర దేశిక మే శరణమ్ ||
4. భవ ఏవ భవానితి మే నితరాం సమజాయత చేతసి కౌతుకితా|
మమ వారయ మోహమహాజలధిం భవ శంకర దేశిక మే శరణం ||
5. సుకృతేఽధికృతే బహుధా భవతో భవితా సమదర్శనలాలసతా|
అతిదీనమిమం పరిపాలయ మాం భవ శంకర దేశిక మే శరణమ్ ||

6. జగతీమవితుం కలితాకృతయో విచరంతి మహామహసశ్ఛలతః |
అహిమాంశురివాత్ర విభాసి గురో భవ శంకర దేశిక మే శరణమ్ ||
7. గురుపుంగవ పుంగవకేతన తే సమతామయతాం నహి కోఽపి సుధీః|
శరణాగతవత్సల తత్త్వనిధే భవ శంకర దేశిక మే శరణమ్||
8. విదితా న మయా విశదైకకలా న చ కించన కాంచనమస్తి గురో |
ద్రుతమేవ విధేహి కృపాం సహజాం భవ శంకర దేశిక మే శరణమ్||

శ్రీ శంకరాచార్య అష్టోత్తరశతనామావళి

1. శ్రీశఙ్కరాచార్యవర్యాయ నమః
2. బ్రహ్మానన్దప్రదాయకాయ నమః
3. అజ్ఞానతిమిర ఆదిత్యాయ నమః
4. సుజ్ఞానామ్బుధి చన్ద్రమసే నమః
5. వర్ణాశ్రమ ప్రతిష్ఠాత్రే నమః
6. శ్రీమతే నమః
7. ముక్తిప్రదాయకాయ నమః
8. శిష్యోపదేశ నిరతాయ నమః

9. భక్తాభీష్టప్రదాయకాయ నమః

10. సూక్ష్మతత్త్వ రహస్యజ్ఞాయ నమః

11. కార్యాకార్య ప్రబోధకాయ నమః

12. జ్ఞానముద్రాంకిత కరాయ నమః

13. శిష్యహృత్తాప హారకాయ నమః

14. పరివ్రాజా శ్రమో ద్ధర్త్రే నమః

15. సర్వతన్త్ర స్వతన్త్రధియే నమః

16. అద్వైతస్థాపనాచార్యాయ నమః

17. సాక్షాత్ శంకరరూప ధృతే నమః

18. షణ్మతస్థాపనాచార్యాయ నమః

19. త్రయీమార్గ ప్రకాశకాయ నమః

20. వేదవేదాంత తత్త్వజ్ఞాయ నమః

21. దుర్వాదిమత ఖండనాయ నమః

22. వైరాగ్యనిరతాయ నమః

23. శాంతాయ నమః

24. సంసారార్ణవతారకాయ నమః

25. ప్రసన్నవదనాంభోజాయ నమః

26. పరమార్థప్రకాశకాయ నమః

27. పురాణస్మృతి సారంగాయ నమః

28. నిత్యతృప్తాయ నమః

29. మహతే నమః

30. శుచయే నమః

31. నిత్యానన్దాయ నమః

32. నిరాతంకాయ నమః

33. నిస్సంగాయ నమః

34. నిర్మలాత్మకాయ నమః

35. నిర్మమాయ నమః

36. నిరహఙ్కారాయ నమః

37. విశ్వవంద్య పదాంబుజాయ నమః

38. సత్త్వప్రధానాయ నమః

39. సద్భావాయ నమః

40. సంఖ్యాతీత గుణోజ్వలాయ నమః

41. అనఘాయ నమః

42. సారహృదయాయ నమః

43. సుధియే నమః

44. సారస్వతప్రదాయ నమః

45. సత్యాత్మనే నమః

46. పుణ్యశీలాయ నమః

47. సాంఖ్యయోగ విచక్షణాయ నమః

48. తపోరాశయే నమః

49. మహాతేజసే నమః

50. గుణత్రయవిభాగవిదే నమః

51. కలిఘ్నాయ నమః

52. కాలకర్మజ్ఞాయ నమః

53. తమోగుణనివారకాయ నమః

54. భగవతే నమః

55. భారతీజేత్రే నమః

56. శారదాహ్వాన పండితాయ నమః

57. ధర్మాధర్మ విభాగజ్ఞాయ నమః

58. లక్ష్యభేద ప్రదర్శకాయ నమః

59. నాదబిందు కలాభిజ్ఞాయ నమః

60. యోగిహృత్ పద్మభాస్కరాయ నమః

61. అతీంద్రియ జ్ఞాననిధయే నమః

62. నిత్యానిత్య వివేకవతే నమః

63. చిదానందాయ నమః

64. చిన్మయాత్మనే నమః

65. పరకాయ ప్రవేశకృతే నమః

66. అమానుష చరిత్రాఢ్యాయ నమః

67. క్షేమదాయినే నమః

68. క్షమాకరాయ నమః

69. భవ్యాయ నమః

70. భద్రప్రదాయ నమః

71. భూరిమహిమ్నే నమః

72. విశ్వరంజకాయ నమః

73. స్వప్రకాశాయ నమః

74. సదాధారాయ నమః

75. విశ్వబంధవే నమః

76. శుభోదయాయ నమః

77. విశాలకీర్తయే నమః

78. వాగీశాయ నమః

79. సర్వలోక హితోత్సుకాయ నమః

80. కైలాసయాత్రా సమ్ప్రాప్త చంద్రమౌళి ప్రపూజకాయ నమః

81. కాంచ్యాం శ్రీచక్రరాజాఖ్య యంత్ర స్థాపనదీక్షితాయ నమః

82. శ్రీచక్రాత్మక తాటంక తోషితాంబా మనోరథాయ నమః

83. శ్రీబ్రహ్మసూత్రోపనిషద్ భాష్యాది గ్రంథకల్పకాయ నమః

84. చతుర్దిక్ చతురామ్నాయ ప్రతిష్ఠాత్రే నమః

85. మహామతయే నమః

86. ద్విసప్తతి మతోచ్ఛేత్రే నమః

87. సర్వదిగ్విజయప్రభవే నమః

88. కాషాయ వసనో పేతాయ నమః

89. భస్మోద్ధూళితవిగ్రహాయ నమః

90. జ్ఞానాత్మకైక దండాఢ్యాయ నమః

91. కమణ్డలు లసత్కరాయ నమః

92. గురు భూమండలా చార్యాయ నమః

93. భగవత్పాద సంజ్ఞకాయ నమః

94. వ్యాస సందర్శనప్రీతాయ నమః

95. ఓం ఋష్యశృఙ్గ పురేశ్వరాయ నమః

96. సౌందర్యలహరీ ముఖ్యబహుస్తోత్ర విధాయకాయ నమః

97. చతుష్షష్టి కలాభిజ్ఞాయ నమః

98. బ్రహ్మరాక్షస మోక్షదాయ నమః

99. శ్రీమన్మండనమిశ్రాఖ్య స్వయమ్భూ జయసన్నుతాయ నమః

100. తోటకాచార్యసంపూజ్యాయ నమః

101. పద్మపాదార్చితాంఘ్రికాయ నమః

102. హస్తామలకయోగీంద్ర బ్రహ్మజ్ఞాన ప్రదాయకాయ నమః

103. సురేశ్వరాఖ్య సచ్ఛిష్య సన్న్యాసాశ్రమ దాయకాయ నమః

104. నృసింహభక్తాయ నమః

105. సద్రత్నగర్భ హేరంబ పూజకాయ నమః

106. వ్యాఖ్యా సింహాసనాధీశాయ నమః

107. జగత్పూజ్యాయ నమః

108. జగద్గురవే నమః

శ్రీమచ్ఛఙ్కరభగవత్పాదాచార్యస్వామినే నమః

శ్రీచన్ద్రశేఖరేన్ద్రసరస్వతీస్తుతీ

1. శ్రుతిస్మృతిపురాణోక్తధర్మమార్గరతం గురుమ్ |
భక్తానాం హితవక్తారం నమస్తే చిత్తశుద్ధయే ||

2. అద్వైతానన్దభరితం సాధూనాముపకారిణమ్ |
సర్వశాస్త్రవిదం శాన్తం నమస్తే చిత్తశుద్ధయే ||

3. ధర్మభక్తిజ్ఞానమార్గప్రచారే బద్ధకఙ్కణమ్ |
అనుగ్రహప్రదాతారం నమస్తే చిత్తశుద్ధయే ||

4. భగవత్పాదపాదాబ్జవినివేశితచేతసః |
శ్రీచన్ద్రశేఖరగురోః ప్రసాదో మయి జాయతామ్ ||

5. క్షేత్రతీర్థకథాభిజ్ఞః సచ్చిదానన్దవిగ్రహః |
చన్ద్రశేఖరవర్యో మే సన్నిధత్తాం సదా హృది ||

6. పోషణే వేదశాస్త్రాణాం దత్తచిత్తమహర్నిశమ్ |
క్షేత్రయాత్రారతం వన్దే సద్గురుం చన్ద్రశేఖరమ్ ||

7. వేదజ్ఞాన్ వేదభాష్యజ్ఞాన్ కర్తుం యస్య సముద్యమః |
గురుర్యస్య మహాదేవః తం వన్దే చన్ద్రశేఖరమ్ ||

8. మణివాచకగోదాది భక్తివాగ మృతై ర్భృశమ్ |
బాలానాం భగవద్భక్తిం వర్ధయంతం గురుం భజే ||

9. లఘూపదేశైర్ నాస్తిక్య భావమర్దన కోవిదమ్ |
శివం స్మితముఖం శాన్తం ప్రణతోఽస్మి జగద్గురుమ్ ||

10. వినయేన ప్రార్థయేఽహం విద్యాం బోధయ మే గురో |
మార్గమన్యం న జానేఽహం భవన్తం శరణం గతః ||

ఇతి శ్రీ విజయేన్ద్రసరస్వతి రచితమ్ శ్రీ చన్ద్రశేఖరేన్ద్ర

సరస్వతీ స్తుతి సమ్పూర్ణమ్||

20. సాంఙ్గమ్, సశక్తి, సశిష్య పరివార సమేతం శ్రీ చంద్రశేఖరేంద్ర
సరస్వతి మహాస్వామిమావాహయామి స్థాపయామి పజయామి

శ్రీవేదవ్యాస పూజ

ధ్యానం:

వ్యాఖ్యాముద్రికయా లసత్కరతలం సద్యోగ పీఠస్థితం
వామే జానుతలే దధానమపరం హస్తం సువిద్యానిధిమ్ |

విప్రప్రాతవృతం ప్రసన్న మనసం పాధోరుహాంగ ద్యుతిం

పారాశర్యమతీవ పుణ్యచరితం వ్యాసం స్మరేత్ సిద్ధయే ||

అచతుర్వదనో బ్రహ్మా ద్విబాహురపరోహరిః |

అఫాల లోచనశ్శంభుః భగవాన్ బాదరాయణః ||

ఓం శ్రీవేదవ్యాసాయనమః ధ్యాయామి సమర్పయామి||

ఆవాహనం

వేదవ్యాసం యత్రిశ్రేష్ఠం విద్యావిగ్రహరూపిణం |

ఆవాహయామి తం భక్త్యా సర్వభూతహితే రతమ్

ఓం శ్రీవేదవ్యాసాయనమః ఆవాహయామి సమర్పయామి||

ఆసనం:

నమః శృతి శిరః పద్మషండ మార్తాండ మూర్తయే|

బాదరాయణ సజ్ఞాయ దత్తమానస ముత్తమమ్ ||

ఓం శ్రీవేదవ్యాసాయనమః రత్నఖచిత సింహాసనం

సమర్పయామి||

పాద్యం:

మునిం స్నిగ్ధాంబుదాభాసం వేదవ్యాసమకల్మషమ్ |

వేదవ్యాసం సరస్వత్యావాసం వ్యాసం నమామహ్యం ||

ఓం శ్రీవేదవ్యాసాయనమః పాదయోః పాద్యం సమర్పయామి||

అర్ఘ్యం

బ్రహ్మసూత్ర కృతే తస్మై వేదవ్యాస వేధసే

గృహాణార్ఘ్యం మయాదత్తం కలిపాప నివారక ||

ఓం శ్రీవేదవ్యాసాయనమః హస్తాయోః అర్ఘ్యం సమర్పయామి ||

ఆచమీనయం

కృష్ణ ద్వైపాయనం వ్యాసం సర్వలోకహితే రతమ్ |

వేదాబ్జాభాస్కరం వందే శమాదినిలయం మునిమ్ ||

ఓం శ్రీవేదవ్యాసాయనమః ముఖే ఆచమీనయం సమర్పయామి ||

పంచామృతస్నానం

పంచభూత వికారాఖ్యాం పంచకోశ ప్రపూరితం |

పంచామృతమిదం స్వామిన్ పంచత్వ భ్రాంతి శాంతయే||

ఓం శ్రీవేదవ్యాసాయనమః పంచామృతస్నానం సమర్పయామి||

శుద్ధోదక స్నానం

పరాశరాత్మజ శ్శాంతః శక్తిపౌత్రో గుణాంభుధిః

మలాపకర్షణం తేమే మనోమల నివృత్తయే

ఓం శ్రీవేదవ్యాసాయనమః శుద్ధోదక స్నానం సమర్పయామి||

వస్త్రం

చీరాజినధరః శ్రీమాన్ అష్టాదశ పురాణకృత్ |

దండీ కమండలుధరః కురువంశ ప్రవర్ధకః

ఓం శ్రీవేదవ్యాసాయనమః వస్త్రం సమర్పయామి||

గంధం

వశిష్ఠ నప్తా సర్వజ్ఞో విష్ణురూపో దయానిధిః

మహాభారత కర్తాచ స్మృతికర్తా మహాకవిః

ఓం శ్రీవేదవ్యాసాయనమః దివ్యశ్రీ గంధం సమర్పయామి||

అక్షతలు:

కృష్ణో వేదవిభక్తాచ బ్రహ్మసూత్ర కృద ద్వయ

మహాయోగీశ్వర సౌమ్యో ధన్యః పింగజటాధరః

ఓం వేదవ్యాసాయనమః అక్షతాన్ సమర్పయామి ||

ఆభరణం:

పారాశర్యో జగద్వంద్యో విశ్వవేద మహానిధిః

పరావరజ్ఞో బ్రహ్మర్షిః కవిః సత్యవ్రతః సూచిః

ఓం వేదవ్యాసాయనమః ఆభరణం సమర్పయామి ||

పుష్పం

జాతామాత్రాశ్చయః సద్యః ఇష్ట్వా దేహమవీవృధత్

వేదాశ్చాంధిజగే సాంగాన్ సేతిహాసాన్ మహా యశాః

ఓం వేదవ్యాసాయనమః పుష్పం సమర్పయామి||

శ్రీ వేదవ్యాస అష్టోత్తర శతనామావళిః

1. ఓం వేదవ్యాసాయ నమః
2. ఓం ద్వైపాయనాయ నమః
3. ఓం శ్రేష్ఠాయ నమః

4. ఓం సత్యాత్మనే నమః

5. ఓం బాదరాయణాయ నమః

6. ఓం మునయే నమః

7. ఓం సత్యవతీపుత్రా నమః

8. ఓం శుకతాతాయా నమః

9. ఓం తపోనిధయేనమః

10. ఓం వశిష్ఠనప్త్రే   నమః

11. ఓం సర్వజ్ఞాయ నమః

12. ఓం విష్ణురూపాయ నమః

13. ఓం దయానిధయే నమః

14. ఓం పరాశరాత్మజాయ నమః

15. ఓం శాంతాయ నమః

16. ఓం శక్తిపౌత్రాయ   నమః

17. ఓం గుణాంబుధయే నమః

18. ఓం కృష్ణాయ నమః

19. ఓం వేదవిభక్త్రే నమః

20. ఓం బ్రహ్మసూత్రకృతే నమః

21. ఓం ఆవ్యాయాయ నమః

22. ఓం మహాయోగీశ్వరాయ నమః

23. ఓం సౌమ్యాయ నమః

24. ఓం ధన్యాయా నమః

25. ఓం జటాధరాయ నమః

26. ఓం చీరాజినధరాయ నమః

27. ఓం అష్టాదశ పురాణకృతే నమః

28. ఓం శ్రీమతే నమః

29. ఓం దండినే నమః

30. ఓం కమండలుధరాయ నమః

31. ఓం కురువంశ ప్రవర్ధకాయ నమః

32. ఓం నిర్మమాయ నమః

33. ఓం నిరహంకారాయ నమః

34. ఓం నిష్కళంకాయ నమః

35. ఓం నిరంజనాయ నమః

36. ఓం జితేంద్రియాయ నమః

37. ఓం జితక్రోధాయ నమః

38. ఓం స్మృతికర్త్రే నమః

39. ఓం మహాకవయే నమః

40. ఓం తత్వ జ్ఞానినే నమః

41. ఓం తత్వబోధకర్త్రే నమః

42. ఓం కాశీనివాసభువే నమః

43. ఓం మహాభారతకర్త్రే నమః

44. ఓం చిరంజీవినే నమః

45. ఓం మహామతయే నమః

46. ఓం సజ్జనానుగ్రహపరాయ నమః

47. ఓం సత్యవాదినే నమః

48. ఓం దృఢవ్రతాయ నమః

49. ఓం బదర్యాశ్రమ సంచారణినే   నమః

50. ఓం కోటిసూర్యసమప్రభాయ   నమః

51. ఓం త్రిపుండ్ర విలాసత్ఫలాయ   నమః

52. ఓం అష్టావింశతి రూపభృతే   నమః

53. ఓం రవీందుమితు శిష్యాఢ్యాయ   నమః

54. ఓం సుశీలాయ   నమః

55. ఓం యతిపూజితాయ నమః

56. ఓం వైయ్యాఘ్రుచర్మవసనాయ   నమః

57. ఓం చిన్ముద్ర విలాసత్కారయ నమః

58. ఓం రుద్రాక్షమాలా భూషాఢ్యాయ   నమః

59. ఓం కలిపాపనివారకాయ   నమః

60. ఓం ధర్మాశ్వమేధ సందేష్ట్రే నమః

61. ఓం సంజయజ్ఞాన దృష్టిదాయ నమః

62. ఓం ధృతరాష్ట్ర పుత్ర దర్శినే   నమః

63. ఓం విదురాది సుపూజితాయ నమః

64. ఓం పుత్రమోహవ్యాకులాత్మనే నమః

65. ఓం జనక జ్ఞానదాయకాయ నమః

66. ఓం కర్మఠాయ నమః

67. ఓం దీర్ఘదేహాఢ్యాయ నమః

68. ఓం దర్భాసీనాయ నమః

69. ఓం వరప్రదాయ నమః

70. ఓం యమునాద్వీపజానానాయ నమః

71. ఓం మోక్షోపాయ ప్రదర్శకాయ నమః

72. ఓం ఋషిపూజ్యాయ నమః

73. ఓం బ్రహ్మనిధయే నమః

74. ఓం శిఖావతే నమః

75. ఓం జటిలాయ నమః

76. ఓం పరాయ నమః

77. ఓం అష్టాంగయోగ నిరతాయా నమః

78. ఓం సర్వసిద్ధి సమన్వితాయ నమః

79. ఓం గాంధారి గర్భసంరక్షకాయ నమః

80. ఓం పాండవప్రీతి సంయుతాయ నమః

81. ఓం వసుభూపాల దౌహిత్రాయ నమః

82. ఓం ద్రోణ నందన శాపదాయ నమః

83. ఓం వ్యాసకాశీ వాసాయ నమః

84. ఓం నరనారాయణార్చకాయ నమః

85. ఓం నిత్యోపవాస సంతుష్టాయ నమః

86. ఓం పరహింసా పరాన్ముఖాయ నమః

87. ఓం శివపూజైక నిరతాయా నమః

88. ఓం సురాసుర సుపూజితాయ నమః

89. ఓం సర్వక్షేత్ర నివాసినే నమః

90. ఓం సర్వతీర్థ అవగాహనాయ నమః

91. ఓం యుధిష్ఠి రాభిషేక్త్రే నమః

92. ఓం స్మృతిమాత్రాప్త సన్నిధ్ధయే నమః

93. ఓం త్రికాలజ్ఞాయ నమః

94. ఓం విశుద్ధాత్మనే నమః

95. ఓం నిర్వికారాయ నమః

96. ఓం నిరామయా నమః

97. ఓం ఊర్ధ్వరేతసే నమః

98. ఓం మాతృభక్తాయ నమః

99. ఓం నిశ్చిన్తాయ నమః

100.ఓం నిర్మలాశయాయ నమః

101.ఓం రూపాంతర చరాయ నమః

102.ఓం పూజ్యాయ నమః

103.ఓం సదాశిష్యసమావృతాయ నమః

104.ఓం భిక్షేశ్వర ప్రతిష్ఠాత్రే నమః

105.ఓం నిరావధ్యాయ నమః

106.ఓం నిరంకుశాయ నమః

107.ఓం సర్వభూత హృదావాసాయ నమః

108.ఓం సర్వేష్టార్థ ప్రదాయకాయ నమః

ఓం వేదవ్యాసాయ నమః నానావిధ పరిమళ పత్ర పుష్పాక్షతాన్ సమర్పయామి||

ధూపం

సత్కర్మ సద్ధర్మ సుగంధ సంయుతం శ్రద్ధాభక్త్యా సంస్కృత ద్వంద్వయష్టి| జ్ఞానాగ్నినా యోజితం స్థూలసూక్ష్మ దేహద్వయం గృహ్యేతా మిష్టధూపం || ఓం వేదవ్యాసాయ నమః ధూపమాఘ్రాపయామి

దీపం

అజ్ఞానాధ్వాంత చిత్తానాం ప్రకాశయతి యేనిశమ్| తత్తేల్ప దీపం దాస్యామి జ్ఞానదీపంచ దేహిమే || ఓం వేదవ్యాసాయ నమః దీపం దర్శయామి

ధూపదీపానంతరం శుద్ధ ఆచమనీయం సమర్పయామి ||

నైవేద్యం

నిత్యోపవాస సంతుష్టః సర్వసిద్ధి సమన్వితః

నిత్యతృప్తాయ నైవేద్యం దాస్యామ్యంత ర్విశుద్ధయే ఓం

వేదవ్యాసాయ నైవేద్యం సమర్పయామి

ఓం భూర్భువస్సువః ...... అమృతమస్తు అమృతోపస్తరణమితి.......

సర్వభూతదమనాయనమః ||నైవేద్యం సమర్పయామి

ఓం ప్రాణాయస్వాహా .....మధ్యే మధ్యే..... హస్తో ,,,పాదో...ముఖే

శుద్ధ ఆచమనీయం సమర్పయామి .....

తాంబూలం ఓం వేదవ్యాసాయ నమః తాంబూలం సమర్పయామి

నీరాజనం

త్రికాలజ్ఞ విశుద్ధాత్మన్ సంజయ జ్ఞానదృష్టిద|

నీరాజనం ప్రదాస్యామి హ్యజ్ఞాన ధ్వాంతశాంతయే ||

ఓం వేదవ్యాసాయ నమః నీరాజనం సందర్శయామి ||

మంత్రపుష్పం

వేదవ్యాసం వేదగమ్యం నమో భగవతే హరేః | జ్ఞాన శక్త్యావతారాయ శశిష్యం ప్రణమామ్యహమ్ | ఓం వేదవ్యాసాయ విద్మహే పరబ్రహ్మణేచ ధీమహి తన్నో గురుః ప్రచోదయాత్ ||

ఓం వేదవ్యాసాయ నమః సువర్ణ దివ్య మంత్రపుష్పాణి సమర్పయామి

ప్రదిక్షిణ నమస్కారం

బాదర్యాశ్రమసంచారీ నరనారాయణార్చకః |

ప్రదిక్షిణం కరిష్యామి నమస్తే భక్తవత్సల||

ఓం వేదవ్యాసాయ నమః ఆత్మప్రదిక్షిణ నమస్కారాన్ సమర్పయామి

ఓం వేదవ్యాసాయ నమః ఛత్రం అచ్ఛాదయామి

ఓం వేదవ్యాసాయ నమః చామరం వీచయామి

ఓం వేదవ్యాసాయ నమః నృత్యం దర్శయామి

ఓం వేదవ్యాసాయ నమః గీతం శ్రావయామి

ఓం వేదవ్యాసాయ నమః ఆశ్వాన్ ఆరోహయామి

ఓం వేదవ్యాసాయ నమః గజాన్ ఆరోహయామి

ఓం వేదవ్యాసాయ నమః ఆందోళికారం ఆరోహయామి

ఓం వేదవ్యాసాయ నమః సమస్త రాజోపచార, దేవోపచార, భక్త్యోపచార, శక్త్యోపచార పూజాం సమర్పయామి||

క్షమాప్రార్ధన:

యస్యస్మృత్యాచ నామోక్త్యా తపః పూజాక్రియాదిషు|

న్యూనం సంపూర్ణతాం యతి సద్యో వందే తమచ్యుతం ||

మంత్రహీనం క్రియాహీనం భక్తిహీనం వేదవ్యాసః యత్పూజితం

మయా దేవ పరిపూర్ణం తదస్తుతే ||

వ్యాసుల వారి జన్మదినం రోజున తప్పకుండా ఒక శ్లోకం చెప్తారు.

‘‘నమోస్తుతే వ్యాస విశాల బుద్ధే పుల్లారవిందాయత పత్ర నేత్ర

యేనత్వయా భారత తైల పూర్ణ: ప్రజ్వలితో జ్ఞానమయ ప్రదీపః”

సర్వపౌరాణిక కథా సంప్రదాయ మహాగురుమ్

కృష్ణద్వైపాయనం వందే పరాశర తనూభవమ్

అనాయాధ్యానావాహనాది షోడశోపచార పూజాయాచ భగవాన్

సర్వాత్మకః మండల అవాహిత సర్వ గురు దేవతా సుప్రీతో

స్సుప్రసన్నో భవతు||

ఏతత్ఫలం శ్రీ కామాక్షీ సమేత ఏకామ్రేశ్వర స్వామి

పరబ్రహ్మార్పణమస్తు||

ఓం శాంతిః శ్శాంతిః శ్శాంతిః

వేదవ్యాసుడు జన్మ వృత్తాంతం

ఒక రోజు వశిష్ట మహర్షి మనమడు, శక్తి మహర్షి కుమారుడయిన పరాశరుడు ఒక నది దాటడానికి వస్తాడు. అక్కడ కనిపించిన దాశరాజు కుమార్తె, మత్స్య కన్య సత్యవతి అందాన్ని చూసి మోహపరవశుడైన పరాశురుడు తన కోరిక తీర్చమన్నాడు. అయితే తాపసులకు ఇది తగదని సత్యవతి వారించినా నిగ్రహించుకోలేపోయాడు. ఐతే తన తపో బలం తో దుర్గంధ భూరితమైన మత్స్యకన్య శరీరం అతిలోక పరిమళభరితమయ్యేలా, కన్యత్వాన్ని కూడా చెడిపోకుండా వరం ప్రసాదించాడు. అటుపిమ్మట సద్యోగర్భాన జన్మించిన వాడే కృష్ణద్వైపాయనుడుగా పిలువబడే వ్యాసుడు.

పన్నెండేళ్ల పాటు ఆమె దగ్గర పెరిగిన వేద వ్యాసుడు తపస్సు చేసుకోడానికి బయలుదేరాడు. వెళ్లే ముందు కృష్ణాజినదండ, కమండలం ధరించి అమ్మా నా అవసరం వచ్చినప్పుడు నన్ను తలచుకుంటే తప్పక ఆక్షణమే నీ దగ్గరకు వచ్చి పని పూర్తి చేస్తానని

తెలిపాడు. లోక కల్యాణం కోసం తపోవనంలో ఘోర తపస్సు చేసి బ్రహ్మ నుంచి వరాలు పొందాడు.

కాలక్రమం లో భరతవంశం వారసులను కోల్పోయిన తరుణంలో సత్యవతి (మత్స్యగంధి) భరతవంశ పునరుద్ధరణ కొరకు తన పుత్రుడైన వ్యాసుని మనన మంత్రం చే తన వద్దకు రప్పించింది. కాలక్రమం లో ఈ సత్యవతి కి శాంతన మహారాజు కి వివాహం జరగడం; విచిత్ర వీర్యుడు, చిత్రాంగదుడు అనే కుమారులు పుట్టి నశించడం తదనంతరం భరతవంశాన్ని నిలపమన్న తల్లి ఆదేశాన్ననుసరించి వ్యాసుడు అంబికకు దృతరాష్ట్రుని, అంబాలికకు పాండురాజుని మరియు దాశీకు విదురుని ప్రసాదించి తిరిగి తపోవనానికి వెళతాడు. అలా శ్రీ వేదవ్యాసుడు వివిధ కీలక సమయాల్లో భారతం లో ఎన్నో విధాలుగా ధర్మ ఉద్ధరణకు తోట్పాడ్డారో అందరికీ సుపరిచితం.

వేదకాలపు సంస్కృతినంతా నాలుగు వేదాల్లో ఆయన సంకలనం చేసిన తరువాత ఆయన్ను వేదవ్యాసుడిగా పిలవడం ప్రారంభించారు. వేదాలతో పాటు మహాభారతం, మహాభాగవతంతో పాటు అష్టాదశపురాణాలు రచించాడు వ్యాసుడు. వ్యాసుడు సప్తచిరంజీవులలో ఒకడు.

వేదములను శ్రుతులు (వినబడినవి) అనీ, ఆమ్నాయములు అనీ అంటారు. "విద్" అనే ధాతువుకు "తెలియుట" అన్న అర్ధాన్నిబట్టి వేదములు భగవంతునిద్వారా "తెలుపబడినవి" అనీ, అవి ఏ మానవులచేతనూ రచింపబడలేదు అనీ విశ్వాసము. కనుకనే వేదాలను అపౌరుషేయములు అని కూడా అంటారు. వేదములను తెలిసికొన్న ఋషులను ద్రష్టలు అని అంటారు. ద్రష్ట అంటే దర్శించినవాడు అని అర్ధం. శాస్త్రాల ప్రకారం వేదాలను ఋషులు భగవంతుని నుండి విని గానం చేశారు. అందుకే వీటిని శ్రుతులు అని కూడా అంటారు.

ఏనం విందంతి వేదేన తస్మాద్వేదస్య వేదతా,, (ఇష్టప్రాప్తి, అనిష్టపరిహారం) కావల్సిన వాటిని తీర్చి అక్కర్లేని వాటిని రాకూండా చేసే ఆధ్యాత్మిక ఉపాయమే వేదం

వేదంలోని ఋక్కులు, యజస్సులు, సామలు అన్నీ కలిసి ఒకే ఒక వేదరాశిగా ఉండేది. ఎవరయినా వేదం నేర్చుకునేవారు మొత్తం వేదరాశిని అధ్యయనము చేయాల్సిందే. కృతయుగం నుండి ద్వాపరయుగం వచ్చేసరికి వేదరాశిని అధ్యయనము చేయవలెనంటే బహుకష్టమని ఎక్కువ మంది అంతగా ఉత్సాహము చూపించే వారు కాదు. మొదట కలగలుపుగా ఉన్న వేదరాశి (వేదాలను) ని వ్యాస మహర్షి ఒక క్రమం ప్రకారం విభజించాడు. ఈ వేదరాశిని వ్యాసుడు ఋక్కులు అన్నింటిని ఋక్సంహితగాను, యజస్సులు అన్నింటిని యజుస్సంహితగాను, సామలన్నింటినీ సామసంహితగాను విడదీసి అలాగే అథర్వమంత్రాలన్నీ ఒకచోట చేర్చి అథర్వసంహితగా తయారు

చేసాడు. కనుకనే ఆయన భగవానుడు వేదవ్యాసుడు అయ్యాడనీ చెబుతారు. అలా నాలుగు వేదాలు మనకు లభించాయి.

1. ఋగ్వేదము, 2. యజుర్వేదము, 3. సామవేదము, 4. అధర్వణవేదము

వ్యాసుడు అలా వేదాలను విభజించి తన శిష్యులైన పైలుడు, వైశంపాయనుడు, జైమిని, సుమంతుడు అనేవారికి ఉపదేశించాడు. వారు తమ శిష్యులకు బోధించారు. అలా గురుశిష్యపరంపరగా ఈ నాలుగు వేదాలు వేల సంవత్సరాలుగా తరతరాలకూ సంక్రమిస్తూ వచ్చాయి.

వేదాలను ఉచ్ఛరించడంలో స్వరానికి చాలా ప్రాముఖ్యత ఇస్తారు. వేదాలు ప్రజలకు క్లిష్టమైనవి అందుబాటులో లేనివి కనుక వేదవ్యాసుడు వేద ఉపనిషత్తు సారంతో కూడిన అష్టాదశ పురాణాలను రచించాడు.

వ్యాసుడు మానవజాతి కంతటికీ మంచి ఆధ్యాత్మిక వారసత్వాన్ని మిగిల్చి వెళ్ళాడు కాబట్టి ఆయన్ను మానవాళికంతటికీ గురువుగా భావిస్తుంటారు

అష్టాదశపు పురాణాల పేర్లు

మద్వయం భద్వయంచైవ బ్రత్రయం వచతుష్టయం
అనాపద్లింగకూస్కాని పురాణాని పృథక్ పృథక్

* "మ" ద్వయం -- మత్స్య పురాణం, మార్కండేయ పురాణం
* "భ" ద్వయం -- భాగవత పురాణం, భవిష్య పురాణం
* "బ్ర" త్రయం -- బ్రహ్మ పురాణం, బ్రహ్మ వైవర్త పురాణం, బ్రహ్మాండ పురాణం
* "వ" చతుష్టయం -- విష్ణు పురాణం, వరాహ పురాణం, వామన పురాణం, వాయు పురాణం

మిగిలిన వాటి పేర్ల మొదటి అక్షరాలు మాత్రమే తీసుకుని శ్లోకపాదం కూర్చటం జరిగింది:

* అ -- అగ్ని పురాణం
* నా -- నారద పురాణం
* పద్ -- పద్మ పురాణం
* లిం -- లింగ పురాణం
* గ -- గరుడ పురాణం
* కూ -- కూర్మ పురాణం,
* స్క -- స్కంద పురాణం